

Mark 9:42–50

⁴²Den som förleder en av dessa små som tror, för honom vore det bättre att ha kastats till havets botten med en kvarnsten om halsen. ⁴³Om din hand förleder dig, så hugg av den. Det är bättre för dig att gå in i livet stympad än att ha bägge händerna i behåll och hamna i helvetet, i den eld som aldrig slocknar. ⁴⁵Om din fot förleder dig, så hugg av den. Det är bättre för dig att gå in i livet ofärdig än att ha bägge fötterna i behåll och kastas i helvetet. ⁴⁷Om ditt öga förleder dig, så riv ut det. Det är bättre för dig att gå in i Guds rike enögd än att ha bägge ögonen i behåll och kastas i helvetet, ⁴⁸där maskarna inte dör och elden inte släcks. ⁴⁹Ty alla skall saltas med eld.

⁵⁰Salt är bra att ha. Men om saltet förlorar sin sälta, hur skall ni få det salt igen?
Bevara er sälta och håll fred med varandra.”

[Amen.]

Predikan

Vad behöver du kapa bort mest i ditt liv? En hand? Ett öga? En fot? Eller något helt annat? Vad är det för något som förleder dig till att inte ta emot det som verkligen är viktigt i ditt liv?

Jag ska börja med att berätta om en katt som denna fråga påminde mig om — eller som kanske väckte denna fråga inför idag. Hon är en sann inspirationskälla. Sover 80% av sitt liv ungefär. Bara det, liksom... Men på sistone har denna katt varit väldigt stressad... Ängslig och orolig. Ägaren och jag pratade om varför det kan vara så. — Vad är det för något som förändrats i kattens liv sen den började känna sig ängslig? Vi kom på en sak.

Katten har fått en ny leksak. En som hon inte riktigt kan få nog av. Nått som till synes aldrig tar slut, och som verkar vara så roligt att det knappt går att tänka på något annat. Alla andra leksaker som var roliga förut är tråkiga i jämförelse... — Jag pratar om laserpekare... och det måste ju givetvis vara förundrande och spännande för katten att den där röda pricken liksom kan röra sig så fort och i så överraskande mönster. Men hon vill ju egentligen bara fånga den där pricken mest av allt i världen, såsom hennes rovdjursinstinkter signalerar till henne.

Men kommer det att bli så?... Vi vet att hon aldrig kommer att få fånga pricken. Jag och kattens ägare pratade om det här... och kunde tyda ut hur detta kanske gjorde katten

olycklig. Jakten verkar liksom ha blivit mer och mer intensiv med tiden, och hon verkar vilja ha fler och fler chanser på sig att jaga laserpekarens röda prick. När hon inte får det på en stund, visar hon sig ängslig, stressad, uppgiven och orolig på olika sätt.

Antingen så tänkte vi alldeles för djupt om det här. Eller så ligger det något i det, vilket faller sig naturligt i vår skapelse. Vi har nog alla något som kan liknas med laserpekaren. Som vi jagar i till synes all oändlighet, men i en grad som kan vara – eller bli – skadlig för oss. Jag tänker på heroin som ett liknande exempel. Att röka heroin, kallas ibland också för att ”jaga draken”... för mig blir metaforen om att jaga en drake ganska talande... att brukaren av heroin då jagar något som hen aldrig kommer få tag i. För så vitt jag vet, finns det inga drakar att fånga. Förutom kanske i vår fantasi.

Vad är det för något du behöver kapa bort mest av allt i ditt liv? Vad är det för något skadligt i ditt liv som förleder dig till att inte ta emot det som verkligen är viktigt?

Så jag tänkte... Har jag, eller har jag haft, någon ”laserpekare”? Vad är mitt ”heroin”?

När jag läst på om ämnet förut, i viljan att kapa bort saker i mitt liv som jag känt bara gjort mig skada, har jag börjat förstå att hjärnan kan bli beroende av i princip vad som helst... Om en vana, eller ovana, har blivit tillräckligt inarbetad, så utsöndrar hjärnan glädjeämnen varje gång som vi tillfredsställer denna vana – detta beroende – på liknande sätt som om det vore droger. — Såsom jag förstår det, kan du alltså bli psykiskt beroende på ett väldigt liknande sätt som till heroin, av till exempel Facebook, pornografi, dejtande, TV-tittande, datorspel, träning, arbete, städning, människor, sex... bibelläsning, bön, lovsång och så vidare. Det är så vi är kopplade. Det är så Gud har skapat oss... Krasst — så verkar vi kunna bli beroende av i princip vad som helst.

Vissa verkar sedan ha lättare att kunna bli beroende av saker än andra..., såsom jag. Vissa saker är sen också långt mer skadliga att vara beroende av än andra. Men om vi tar heroinberoende som exempel, så söker hjärnan desperat tillbaka till en kick som har så oerhört stark förankring också i en fysisk känsla som känns översvallande positiv. Hjärnan luras till att tro att det som känns bra i kroppen är något bra. De negativa effekterna av avtändning ökar sedan känslan av behov av att vilja ha mer. Trots att vi ju vet att heroin gör oerhörda skador på kroppen, hjärnan och själen egentligen. Men

såsom vi är skapade, kan det vara så oerhört svårt att bryta sig loss från våra instinkters signaler som hjärnan sänder till oss i beroendesituationer.

Det är svårt att bryta vanan. Men om vi inte gör det, kanske våra själar kommer förruttna, med Jesus oerhört drastiska bildspråk, enligt vilket vi ska saltas med eld. O eld, i det här fallet, tolkar jag som metafor för prövning.

Så jag frågar mig frågan... vet jag om något som förruttnar min själ? Finns det något ruttet i mig som sprider sig i det friska? Vad i min kropp behöver sälta för att förvaras, och vara uthålligt, ställt emot all den prövande eld som jag utsätts för i det moderna samhället?

När det kommer till församlingen, och oss själva, kan vi ibland blunda för den omgivande kulturens prövande effekter på våra liv, för att istället försöka låta församlingen vara en avslappnad trygg zon, avskärmd från mycket av det svåra som vi ser och upplever i vår vardag. Det kan bli en oas, där vi vill hämta kraft. Det kan bli till en källa för liv och relation med Gud och varandra. Men vad händer när vi inte också i vår trygghetszon kan vara öppna om vad den där smutsiga vardagen gör med oss?

Det sista som Jesus säger, är att vi ska behålla vår sälta för att hålla fred med varandra. Men vad innebär det att hålla fred och behålla vår sälta, om saltet är prövande eld?

Såsom jag ser det, utmanar Jesus oss, om att aldrig bli alltför bekväma i våra gemenskaper. Snarare att vi gör dessa till plattformar där vi prövar varandra och prövas, genom att kunna ta med elden in i församlingen, samtidigt som vi håller freden... För att vi är öppna med vår ofullkomlighet och synd, ska inte nödvändigtvis vara något hinder för att vi ska hålla freden med varandra. Vad Jesus uppmanar oss är att bryta ner fasader, för att tala fritt utifrån våra hjärtan. Att tala om dina beroenden, det som tynger dig, och möta andra människor med medmänsklighet, förståelse och respekt för deras. Hur konstiga eller felaktiga de än låter. Och håll freden. Ta vara på det salt som prövningarna i ditt liv ger dig. Låt det inte bli en känsla av att du är bättre än andra för att du inte identifierar dig med andras beroenden, utan möt människor med förståelse och ödmjukhet inför att vi *alla* kan förledas till i princip vad som helst. Det handlar kanske inte alltid bara om att döma, utan att erbjuda en hjälpande hand eller ett lyssnande öra.

Jag ser detta som en uppmaning till inte minst mig själv. Om att våga visa mer om hur saker kan kännas tungt. Våga prata mer om det jobbiga och svåra. Våga visa mer av dina känslor som ligger dig närmast om hjärtat. Våga erkänna ifall du är rädd. Våga erkänna att du kan ha fel. Våga ta mer hjälp av andra, om du vet att du behöver det. Våga erkänna att du har skadliga beroenden i ditt liv, som du vill göra något åt. Våga erkänna att du kan behöva bli buren, och våga med den insikten också bära andra — genom helig Andes vägledning och kraft. Våga leva mer med konsekvenserna som skrifterna avslöjar för ditt liv, och våga vittna om dem, och om hur Gud *förvandlar* ditt liv.

Vad behöver du kapa bort mest i ditt liv? Ett öga? En fot? Eller något helt annat? Vad är det för något i ditt liv som förleder dig till att inte ta emot förvandlingen utav livet tillsammans med Gud?

Kanske är inte alltid svaret i all sin detalj det viktigaste, utan att vi lever med frågan eller frågorna, och låter dem ständigt utmana oss. Med vissheten om att vi aldrig är ensamma om att känna oss fast i något skadligt. Låt oss i ödmjukhet försonas med oss själva och varandra genom Guds rikes kraft, i all vår bristfällighet. Låt oss söka vila, tröst och vägledning i insikten om att det finns en väg skriven i våra hjärtan, som leder oss mot att en dag bli fullkomliga i Jesus Kristus. Låt oss be.

Gud, öppna våra ögon så att vi kan se. Öppna våra öron så att vi kan höra. Öppna våra hjärtan så att vi kan känna *dig*. Öppna våra munnar så att vi kan lovprisa dig. Öppna våra sinnen så att vi kan förstå dig. Öppna vår famn, så att vi kan ta emot dig. Gud, låt din Ande skölja över oss, och vägleda oss i våra liv tillsammans med dig och med varandra. Låt aldrig ondskan få grepp om oss. Bevara din Ande i oss, och rena vår själ från allt ont med din kraft. Vi ber om din vishet för att kunna urskilja vad i våra liv som behöver sälta för att bevaras, liksom vad i våra liv som vi behöver göra oss av med – det som motarbetar *din Ande* i oss, och utbredandet av *ditt rike*. Tack för att du kallat oss syndare till att vara ditt rikes sändebud, och för att du i ditt rike gör oss hela i all din kärleks nåd, trots alla våra brister. Nu och alltid. Amen.